

Міністерство освіти і науки України
Хмельницька міська рада
Хмельницький національний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
Національний університет «Запорізька політехніка»
Громадська організація «Прогресильні»
Міжнародна фундація науковців та освітян
Спілка економістів України

Конференція:

Кафедра HR-інжиніринг у бізнес-економіці:

**III ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ПРОБЛЕМАТИКА І ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В АСПЕКТІ
СИНЕРГІЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЕКОНОМІКИ, БІЗНЕСУ ТА HR-ІНЖИНІРИНГУ»**

15 травня 2025 р.

УДК 338(477.43)

*д.е.н, професор,
професор кафедри міжнародної економіки і менеджменту
(науковий керівник)*

Дар'я ВАКУЛЕНКО

здобувач вищої освіти.

*Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця,
м. Харків, Україна*

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕНЕРГОМАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Післявоєнний період є вирішальним моментом для модернізації української економіки та компаній. Для сектору енергетичного машинобудування, який відіграє стратегічну роль у забезпеченні енергетичної безпеки країни, транспорту та оборонної промисловості цифрова трансформація стає не просто інструментом модернізації, а й необхідною умовою для підвищення конкурентоспроможності підприємств. Завдяки впровадженню новітніх цифрових технологій підприємства можуть адаптувати свої виробничі та управлінські процеси до викликів ринку, скорочувати операційні витрати та підвищувати якість продукції. Особливим прикладом підприємства, яке здобуло репутацію надійного та інноваційного виробника енергетичних машин, є АТ "Українські енергетичні машини".

Конкурентоспроможність є фундаментальним поняттям сучасної економічної теорії, яке визначає не лише ефективність роботи ринкових суб'єктів, але й стабільність економічного розвитку. Вона полягає у здатності підприємств створювати продукцію, що успішно конкурує на ринку, адже завдяки оптимальній організації виробництва та здатності краще задовольняти потреби споживачів, підприємства досягають вищих результатів порівняно з конкурентами [4]. Використання цифрових технологій дозволяє більш ефективно застосовувати ресурси, що веде до зниження витрат, підвищення надійності роботи обладнання і скорочення часу обслуговування. Це створює передумови для виготовлення запасних частин найвищої якості та підтримки безперервної роботи технічних систем. Наукові дослідження підкреслюють, що процес цифровізації спричиняє появу нових виробничих моделей, де акцент робиться на інтегрування інтелектуальних систем управління та автоматизації виробничих процесів [3;4].

Відповідно до визначення, цифровізація являє собою безперервний і системний процес інтеграції цифрових технологій у всі сфери суспільного життя та бізнесу. Цей процес передбачає модернізацію бізнес-процесів з метою адаптації до постійно змінного ринкового середовища та впровадження інновацій, що забезпечує стійкий розвиток та збереження конкурентних переваг.

АТ «Українські енергетичні машини» (АТ «УЕМ»), здійснюючий повний цикл виробництва від науково-дослідних розробок до монтажу та обслуговування обладнання, вже зараз займає лідируючу позицію на ринку [1]. Досвід АТ «Укренергомашини» є яскравим прикладом впровадження цифрових технологій, що відкриває нові горизонти для оптимізації виробничих та управлінських процесів. Тому аналізуючи діяльність підприємства можна виділити кілька ключових напрямків цифровізації, у яких підприємство вже інвестує. По-перше, впровадження системи менеджменту якості за стандартами ISO 9001:2015 створює надійну базу для подальшої інтеграції цифрових рішень як у виробничі процеси, так і в управління організацією, що сприяє підвищенню ефективності й якості діяльності [1]. По-друге, використання сучасного обладнання з високоточними металоопрацювальними технологіями, зокрема лазерного різання та систем ЧПУ, свідчить

про реальний поступ у напрямку цифровізації виробництва, що дозволяє зменшити людський фактор, прискорити виготовлення продукції та знизити її собівартість. Таким чином, досвід АТ «Українські енергетичні машини» може служити відправною точкою для подальшої цифрової трансформації.

На додаток вже впроваджених цифрових рішень, які дозволяють АТ «УЕМ» ефективно управляти виробничими процесами та забезпечувати високу якість продукції, існує цілий ряд передових технологій, які можуть ще більше посилити конкурентоспроможність підприємства.

У повоєнний період, коли Україна знаходиться на шляху відновлення економічної і виробничої інфраструктури, надання максимальної прозорості ланцюжкам поставок стає критично важливим. Тому одним із перспективних напрямків є впровадження блокчейн-технологій, які забезпечують високий рівень захисту і достовірності даних, що сприяє мінімізації ризиків шахрайства і помилок. Це дозволить залученню іноземних інвестицій та відновлення економічної активності, оскільки партнери отримують запоруку надійності всіх операцій. Стабільність фінансової системи є критичною в період кризових станів [4].

До цього ж доцільно розширити використання цифрових двійників для моделювання виробничих процесів. Ця технологія дозволить оптимізувати технічне обслуговування обладнання, запускати симуляції для прогнозування можливих збоїв та вчасно коригувати виробничі цикли. В умовах післявоєнного відновлення, коли ресурси можуть бути обмеженими, точне планування профілактичного обслуговування має велике значення. Цифрові двійники дозволяють оперативно відслідковувати стан обладнання і виявляти його слабкі місця, забезпечуючи своєчасне втручання, мінімізуючи аварійні ситуації та знижуючи витрати на ремонт. Завдяки симуляціям на базі цифрових двійників, АТ «Українські енергетичні машини» може швидко переналагоджувати технологічні лінії відповідно до змін попиту або умов виробництва, що є особливо актуальним в умовах постійних змін та викликів повоєнного періоду.

Крім того, розширення мережі датчиків та інтеграція IoT-систем допоможе у реальному часі моніторити стан обладнання, що дозволить проводити профілактичне обслуговування і зменшувати ризики простоїв, що особливо актуально для повоєнного відновлення, коли забезпечення безперебійності виробництва має першорядне значення [4].

Не менш важливим може бути впровадження HR-процесів із застосуванням роботизованої автоматизації (RPA), яка сприятиме оперативному рекрутингу, навчальному процесу та оцінці персоналу, що у довгостроковій перспективі знизить витрати на управління кадрами і забезпечить стабільну основу для розвитку корпоративної культури. RPA інтегроване з платформами для онлайн-навчання та системами управління знаннями дозволяє створювати індивідуальні навчальні програми, демонструючи високий рівень організаційної зрілості й прозорості. Це створює позитивний імідж компанії як надійного та інноваційного партнера, що важливо для залучення як внутрішніх, так і іноземних інвестицій [5].

У період відновлення економіки довіра інвесторів і партнерів має вирішальне значення, адже стабільність та ефективність підприємств, зокрема у сфері енергомашинобудування, не лише відновлюють робочі місця, але й забезпечують модернізацію цілих секторів економіки. Розвинена корпоративна культура, підкріплена автоматизованими HR-процесами, зміцнює стабільність підприємства та підвищує його конкурентоспроможність, що, у свою чергу, позитивно впливає на загальні темпи економічного відновлення України.

Післявоєнний період для України – це час радикальних змін та модернізації, де енергомашинобудівні підприємства відіграють провідну роль у відновленні та розвитку економіки. Наприклад, АТ «Українські енергетичні машини» демонструє, як впровадження цифрових технологій може стати каталізатором успішної трансформації бізнесу: від

модернізації виробничих процесів до інтеграції інтелектуальних систем управління. Це дозволяє не лише знизити операційні витрати та підвищити якість продукції, але й забезпечити безперебійність роботи підприємства в умовах складної ринкової ситуації.

Цифрова трансформація сприяє адаптації бізнес-процесів до змінного ринкового середовища, що є надзвичайно важливим для забезпечення економічної стабільності та залучення іноземних інвестицій. Інноваційні рішення, такі як блокчейн-технології, цифрові двійники та інтегровані IoT-системи, створюють умови для прозорості виробництва, оперативного моніторингу стану обладнання та своєчасного реагування на потенційні виклики.

Таким чином, підтримка і подальша цифрова модернізація енергомашинобудівних підприємств є невід'ємною складовою відновлення економіки України у післявоєнний період. Їхній успішний досвід слугує прикладом для інших галузей, сприяючи відновленню виробничої інфраструктури, створенню нових робочих місць і підвищенню конкурентоспроможності країни загалом.

Література

1. АТ «Українські енергетичні машини» (в минулому Турбоатом та Електроважмаш). АТ «Укренергомашини». URL: <https://ukrenergymachines.com/>
2. Digital Transformation and Sustainability: Top 5 Digital Solutions. AIMultiple. URL: <https://research.aimultiple.com/digital-transformation-and-sustainability/>
3. Kotelnikova I. INCREASING THE COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES UNDER THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION. Innovation and Sustainability. 2022. P. 101–108. URL: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.4.101.108>
4. Коломосьць Є. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ. Сталий розвиток економіки. 2024. № 4(51). С. 72–80. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-10>
5. Singureanu C. Роботизована автоматизація процесів (RPA) в управлінні персоналом (HR). ZAPTEST. URL: <https://www.zaptest.com/uk/роботизована-автоматизація-процеси-2>

Олександр ТИШКО

аспірант

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

м. Дрогобич, Україна

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДІДЖИТАЛ-ПРОСТІР

Цифровізація є стратегічною домінантою розвитку сучасної світової економіки, що визначає нові формати взаємодії в соціальній, управлінській та виробничій сферах. Її вплив сприяє формуванню цифрового середовища, вдосконаленню механізмів державного управління, розширенню доступу до послуг охорони здоров'я, освіти, фінансового сектору та адміністративних сервісів. У межах цифрової трансформації змінюються не лише технологічні підходи, а й управлінські та культурні моделі, що інтегруються в усі сфери життєдіяльності. З позиції інтеграції у європейський цифровий простір, цифровізація для України постає не лише як технологічний процес, а як системна трансформація економіки, орієнтована на адаптацію до стандартів ЄС, підвищення прозорості, сталого розвитку та конкурентоспроможності. Ключовими перевагами є децентралізація виробництва, екологічна ефективність, оптимізація витрат і гнучкість управлінських рішень у режимі реального часу.

Європейський Союз формує комплексну політику цифрової трансформації, реалізуючи стратегію «Цифрове десятиліття» (Digital Decade), яка передбачає досягнення до